KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 12.9.2023 r.
COM(2023) 533 final

2023/0323 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} - {SWD(2023) 313 final} -
{SWD(2023) 314 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W UE wystawianych jest około 18 mld faktur rocznie, czyli ponad 500 faktur na sekundę[1]. Wiarygodne strumienie płatności są niezbędne, aby gospodarka UE, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), stała się bardziej konkurencyjna.

Towary i usługi często dostarcza się na zasadzie odroczenia płatności: dostawca (wierzyciel) przyznaje klientowi (dłużnikowi) termin płatności faktury (kredyt handlowy) przypadający po dostawie towarów lub realizacji usługi uzgodnionej w umowie. Opóźnienia w płatnościach dotyczą płatności, których nie zrealizowano w uzgodnionym lub ustawowym terminie. Mają one niekorzystny wpływ na przedsiębiorstwa we wszystkich sektorach[2] i wszystkich państwach członkowskich[3] oraz, w nieproporcjonalnym stopniu, poważny negatywny wpływ na MŚP[4].

Główną przyczyną opóźnień w płatnościach są asymetrie w sile przetargowej pomiędzy dużym klientem (dłużnikiem) a mniejszym dostawcą (wierzycielem). Z tego powodu dostawca często musi zaakceptować nieuczciwe warunki płatności. Dla dłużników opóźnienie w płatnościach jest atrakcyjną formą finansowania, która nic nie kosztuje dłużnika, ale stanowi koszt dla wierzyciela. Sytuację tę pogarsza niedostosowanie obecnie obowiązujących unijnych ram prawnych – dyrektywy 2011/7/UE (dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach), w której brakuje wystarczających środków zapobiegawczych oraz odpowiednich środków odstraszających, a przewidziane w niej mechanizmy egzekwowania prawa i dochodzenia roszczeń są niewystarczające[5].

Zmiana dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach ma zaradzić tym niedociągnięciom, a jej ostatecznym celem jest poprawa dyscypliny płatniczej wszystkich zainteresowanych podmiotów (organów publicznych, dużych przedsiębiorstw oraz MŚP) oraz ochrona przedsiębiorstw przed negatywnymi skutkami opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych.

Zmianę dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach włączono do programu prac Komisji na 2023 r. w ramach celu „Europa na miarę ery cyfrowej”.

• Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Poprawa zachowań płatniczych w transakcjach handlowych jest jednym z celów komunikatów Komisji *Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r.*[6] oraz *Strategia*

---

1 Komisja Europejska (2019), Badanie dotyczące oceny przepisów dotyczących fakturowania zawartych w dyrektywie 2006/112/WE, sprawozdanie końcowe.

2 „European Payment Report” [„Europejskie sprawozdanie dotyczące płatności”] z 2022 r.

3 „European Payment Report” [„Europejskie sprawozdanie dotyczące płatności”] z 2022 r.

4 T., Nicolas, *Short-term financial constraints and SMEs' investment decision: evidence from the working capital channel [Krótkoterminowe ograniczenia finansowe i decyzje inwestycyjne MŚP: dowody z kanału kapitału obrotowego]*, *Small Business Economics* (2021).

5 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).

6 COM(2021) 350 final.

MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy[7]. Zmiana dyrektywy jest również następstwem zaleceń wydanych przez platformę ds. dostosowania się do wymogów przyszłości w opinii przyjętej w grudniu 2021 r.[8] oraz rezolucji Parlamentu Europejskiego z 2019 r.[9] Inicjatywa ta stanowi także wkład w realizację celów komunikatu *Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.*[10] Celem tej zmiany jest zapewnienie uczciwych warunków w transakcjach handlowych, zwiększenie odporności MŚP i łańcuchów dostaw, wspieranie powszechniejszego wykorzystania transformacji cyfrowej oraz podniesienie poziomu wiedzy finansowej przedsiębiorców. Dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach jest jednym z elementów tablicy wyników REFIT[11].

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach jest ściśle powiązana z dyrektywą w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (dyrektywą w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych). Stosunek prawny między tymi dwoma tekstami wyjaśniono w motywach 17 i 18 oraz w art. 3 ust. 1 dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych. Dyrektywa w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych nie wpływa na przepisy, środki zaradcze ani konsekwencje określone w dyrektywie w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach. Przepisy dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach nie wpływają także na przepisy mające zastosowanie w sektorze rolno-spożywczym do umów podziału wartości, płatności w kontekście programu dla szkół ani określonych płatności w ramach sprzedaży winogron, moszczu winogronowego i wina w zbiornikach w sektorze wina.

Dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach reguluje płatności w transakcjach handlowych między instytucjami zamawiającymi a głównymi wykonawcami oraz między wykonawcami a podwykonawcami. Art. 71 ust. 3 dyrektywy 2014/24/UE i art. 88 ust. 7 dyrektywy 2014/25/UE w sprawie zamówień publicznych przewidują, że państwa członkowskie mają możliwość wprowadzenia przepisów dotyczących płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Właściwą podstawą prawną dla osiągnięcia celów niniejszej inicjatywy jest art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Art. 114 TFUE stanowi właściwą podstawę prawną dla środków służących osiągnięciu celów określonych w art. 26 TFUE (harmonizacja przepisów krajowych).

Działanie UE jest konieczne w celu zapewnienia, aby we wszystkich państwach członkowskich wprowadzono minimalne zasady zapobiegania opóźnieniom w płatnościach, właściwe środki egzekwowania i środki odstraszające służące zwalczaniu opóźnień w płatnościach oraz odpowiednie środki dochodzenia roszczeń. W tym kontekście

[7] COM(2020) 103 final.
[8] Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).
[9] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_PL.html
[10] COM(2023) 168 final.
[11] https://op.europa.eu/webpub/com/refit-scoreboard/en/policy/10/10-6.html

ukierunkowana interwencja unijna w drodze niniejszego wniosku jest zgodna z zasadą pomocniczości.

Obecnie obowiązująca dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach jest wersją przekształconą pierwszej dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach (dyrektywy 2000/35/WE), opartej na art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zmiana tej dyrektywy mieści się zatem w ramach wspólnego działania (kompetencji dzielonych) UE oraz rządów państw członkowskich.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Opóźnienia w płatnościach wpływają na wszystkie państwa członkowskie. Ułatwienie szybkich płatności wymaga rygorystycznych i skoordynowanych przepisów. Wprowadzenie 27 rozwiązań krajowych prawdopodobnie doprowadziłoby do braku jednolitych przepisów, fragmentacji jednolitego rynku i wyższych kosztów dla przedsiębiorstw prowadzących handel transgraniczny. Działanie UE jest uzasadnione, ponieważ opóźnienia w płatnościach wpływają na wszystkie transakcje handlowe w zamówieniach publicznych oraz między przedsiębiorstwami, bez względu na ich wielkość. Zmiany obowiązujących przepisów UE w celu ich wzmocnienia można dokonać wyłącznie na szczeblu UE.

Działanie UE jest niezbędne do wprowadzenia przepisów dotyczących odsetek i opłat z tytułu rekompensaty, ustanowienia bardziej przejrzystych warunków płatności dla transakcji między przedsiębiorstwami, wprowadzenia przepisów dotyczących egzekwowania prawa i monitorowania oraz zapewnienia synergii z ramami zamówień publicznych.

- **Proporcjonalność**

Planowana inicjatywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia określonych w niej celów. Wiąże się ona tylko z takimi kosztami dla przedsiębiorstw, które są niezbędne do osiągnięcia wymienionych celów oraz służą realizacji pilnych potrzeb podmiotów, do których inicjatywa ta jest skierowana (np. przedsiębiorstw, w szczególności MŚP), z myślą o zapobieganiu opóźnieniom w płatnościach oraz zapewnieniu szybkich płatności.

- **Wybór instrumentu**

Wybranym instrumentem, który ma zastąpić obecnie obowiązującą dyrektywę w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach, jest rozporządzenie. Rozporządzenie wiąże się z licznymi korzyściami, w tym możliwością zwalczania problemów związanych z transgranicznym aspektem opóźnień w płatnościach. Po przyjęciu rozporządzenia przepisy dotyczące kluczowych kwestii, takich jak maksymalne terminy płatności i maksymalny czas trwania procedury weryfikacji, stopa procentowa odsetek za opóźnienia w płatnościach i kwota zryczałtowanej rekompensaty, będą takie same w całej UE i bezpośrednio stosowane. Jednocześnie państwa członkowskie będą mogły przyjąć bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące niektórych aspektów. W rozporządzeniu określono obowiązki dotyczące organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, systemów mediacji, zarządzania wierzytelnościami, szkoleń z zakresu wiedzy finansowej oraz nieuczciwych praktyk i postanowień umownych, ale państwom członkowskim pozostawiono możliwość uzupełnienia go zgodnie z ich przepisami krajowymi. Do nowego rozporządzenia włączono także przepisy dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach, na które to przepisy zmiana nie ma wpływu.

3. WYNIKI OCEN *EX POST,* KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa

W 2015 r. przeprowadzono ocenę *ex post* dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach[12] pod kątem jej adekwatności, skuteczności, efektywności, spójności i unijnej wartości dodanej. Ocena wykazała, że dyrektywa jest adekwatna i efektywna oraz nie obciąża przedsiębiorstw ani organów publicznych żadnymi istotnymi kosztami. Zauważono jednak również, że obawa przed pogorszeniem stosunków handlowych powstrzymuje wierzycieli opłacanych z opóźnieniem od dochodzenia praw przyznanych im przez dyrektywę. W opinii platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości[13] z 2021 r. przedstawiono 10 zaleceń dotyczących krótko- i długoterminowych środków zwalczania opóźnień w płatnościach. Zalecane środki krótkoterminowe obejmują określenie definicji tego, co oznaczają rażąco nieuczciwe praktyki i klauzule, analizę kwestii przeniesienia ciężaru dowodu na dłużnika w celu ułatwienia wierzycielom wykazania, że doszło do nadużycia, zachęcanie MŚP do dochodzenia przysługujących im praw przez udzielanie porad i informacji dotyczących warunków płatności, wprowadzenie przejrzystych warunków płatności oraz samoregulację. Zalecane środki długoterminowe obejmują skrócenie umownych terminów płatności do maksymalnie 30 dni w przypadku płatności należnych od dużego przedsiębiorstwa na rzecz MŚP, fakturowanie elektroniczne i nadzór rządowy.

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Komisja przeprowadziła konsultacje z szerokim gronem zainteresowanych stron, w tym z organami państw członkowskich, przedsiębiorstwami, w szczególności MŚP, unijnymi i krajowymi stowarzyszeniami przedsiębiorców, osobami prywatnymi oraz ekspertami akademickimi. Działania konsultacyjne obejmowały zaproszenie do zgłaszania uwag, konsultacje publiczne, specjalne konsultacje z MŚP (badanie panelowe z udziałem MŚP), wywiady dwustronne z kluczowymi zainteresowanymi stronami oraz dyskusje z przedstawicielami państw członkowskich. Uzyskane informacje posłużyły jako podstawa do opracowania wniosku.

W dniach od 12 stycznia do 17 marca 2023 r. uzyskano od zainteresowanych stron 137 odpowiedzi na zaproszenie do zgłaszania uwag oraz 117 odpowiedzi w toku konsultacji publicznych[14]. W dniach od 26 stycznia do 16 marca 2023 r. odbyło się badanie panelowe z udziałem MŚP[15], w ramach którego uzyskano 939 odpowiedzi.

Komisja zorganizowała spotkania dwustronne z kluczowymi zainteresowanymi stronami reprezentującymi przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP[16]. Kwestię opóźnień w płatnościach omówiono także na spotkaniach sieci pełnomocników ds. MŚP, które odbyły się 21 marca i 31 maja 2023 r. W dniu 10 października 2022 r. i 13 stycznia 2023 r. odbyły się

---

12 https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1

13 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).

14 Informacje zwrotne są dostępne na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13665-Opoznienia-w-p%C5%82atnosciach-aktualizacja-przepisow-UE_pl.

15 Badanie panelowe z udziałem MŚP umożliwia Komisji uzyskanie opinii od MŚP w ukierunkowany sposób. Jest ono organizowane we współpracy z partnerami Komisji w Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości.

16 Wykaz tych spotkań załączono do oceny skutków.

spotkania z grupą ekspertów ds. opóźnień w płatnościach[17]. Przeważająca większość zainteresowanych stron potwierdziła, że opóźnienia w płatnościach mają istotny wpływ na przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP.

Prawie wszystkie grupy zainteresowanych stron, z którymi przeprowadzono konsultacje, wyraziły poparcie dla zmiany dyrektywy. Niektóre zainteresowane strony wskazały jednak, że bardziej rygorystyczne przepisy stoją w sprzeczności ze swobodą umów przysługującą przedsiębiorstwom europejskim. Większość zainteresowanych stron wyraziła poparcie dla wprowadzenia górnego limitu terminu płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami i wskazała jako preferowany termin 30 dni. Sprzeciw wobec pomysłu ograniczenia terminów płatności wyraziło zaledwie kilka zainteresowanych stron. Wiele zainteresowanych stron poparło wariant zakładający zapewnienie szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami i wiedzy finansowej oraz ustanowienia Europejskiego Centrum Monitorowania Płatności. Z konsultacji wynika, że odsetki oraz rekompensaty za opóźnienia w płatnościach rzadko są wypłacane. Zainteresowane strony opowiedziały się za wprowadzeniem automatycznej płatności odsetek.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

W toku gromadzenia i wykorzystania wiedzy eksperckiej Komisja wykorzystała wyniki istniejących ocen i sprawozdań: oceny *ex post* dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach[18], sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wdrożenia dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach (oraz towarzyszącego dokumentu roboczego służb Komisji)[19], rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrożenia dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach[20] oraz opinii platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości dotyczącej dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach[21].

Uwzględniono także wyniki następujących opracowań i badań: europejskich sprawozdań w sprawie płatności[22], sprawozdań z przeglądu wyników MŚP[23], badań JRC dotyczących opóźnień w płatnościach i przedsiębiorstw[24] oraz oceny skutków gospodarczych szybszych płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami[25], jak również opracowań Komisji Europejskiej na temat transakcji między przedsiębiorcami[26] oraz tworzenia kultury odpowiedzialnych zachowań płatniczych[27].

Komisja uwzględniła także szereg niedawno wydanych wyroków Trybunału Sprawiedliwości. W proponowanym tekście rozporządzenia wyjaśniono, że zryczałtowana rekompensata jest należna w odniesieniu do faktury, a nie umowy, jak ustalono w orzeczeniu w trybie prejudycjalnym w sprawie C-585/20 z dnia 20 października 2022 r.[28] W tym samym

17 Rejestr grup ekspertów Komisji i podobnych zespołów (europa.eu).
18 https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1
19 COM(2016) 534 final.
20 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_PL.html
21 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).
22 https://www.intrum.com/publications/european-payment-report/
23 SME Performance Review [Przegląd wyników MŚP] (europa.eu).
24 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121059
25 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130205
26 https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/c8b7391b-9b80-11e8-a408-01aa75ed71a1
27 https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/cb4bc1bd-1467-11ed-8fa0-01aa75ed71a1
28 Wyrok z dnia 20 października 2022 r., BFF Finance Iberia SAU/Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Dz.U. C 53 z 15.2.2021, s. 19), C-585/20, EU:C:2022:806, pkt 42 i 53.

orzeczeniu Trybunał wyjaśnił również, że procedura przyjęcia lub weryfikacji towarów lub usług powinna być przewidziana w umowie wyłącznie wówczas, gdy procedurę taką uzasadnia charakter towarów lub usług. W proponowanym rozporządzeniu uwzględniono również wyrok w sprawie C-122/18 z dnia 28 stycznia 2020 r., zgodnie z którym obowiązek nałożony w dyrektywie na państwa członkowskie dotyczy rzeczywistego przestrzegania przez organy publiczne określonych w niej terminów płatności[29]. W niniejszym wniosku doprecyzowano również dzień, w którym odsetki za opóźnienia w płatnościach przestają być naliczane, zgodnie z orzeczeniem w trybie prejudycjalnym w sprawie C-256/15 z dnia 15 grudnia 2016 r.[30]

- **Ocena skutków**

10 maja 2023 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej przeanalizowała sprawozdanie z oceny skutków, a 12 maja 2023 r. wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami[31]. Zalecenia Rady uwzględniono w ostatecznej wersji oceny skutków. W ocenie skutków przeanalizowano poszczególne warianty strategiczne pod kątem realizacji trzech celów szczegółowych. W ramach pierwszego celu, jakim jest „**zapobieganie opóźnieniom w płatnościach**", wskazane środki z zakresu polityki **(wariant strategiczny 1)** koncentrują się na etapie negocjacji transakcji handlowej, gdyż opóźnienia w płatnościach często wynikają z niewłaściwych lub nieuczciwych warunków płatności przewidzianych w umowie. Oceniono poszczególne warianty dotyczące maksymalnego terminu płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami, w tym maksymalny czas trwania procedury weryfikacji mającej na celu ustalenie, czy towary lub usługi są zgodne z wymogami umowy. Oceniono także wariant dotyczący szerszego udostępnienia szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami oraz wiedzy finansowej dla MŚP i ułatwienia im dostępu do tych szkoleń jako środka zapobiegawczego. W ramach drugiego celu, jakim jest „**ułatwienie terminowych płatności**", wskazane środki z zakresu polityki **(wariant strategiczny 2)** mają na celu zwalczanie opóźnień w płatnościach przez zapewnienie egzekwowania przepisów dotyczących płatności oraz przestrzegania warunków płatności, a to dzięki wprowadzeniu obowiązku zapłaty odsetek i rekompensaty oraz dostosowania kwoty zryczałtowanej rekompensaty. Oceniono także warianty dotyczące egzekwowania prawa i synergii z procedurami udzielania zamówień publicznych. W ramach trzeciego celu, jakim jest „**wzmocnienie mechanizmów dochodzenia roszczeń, zapewnienie uczciwych warunków płatności i wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw**", wskazane środki z zakresu polityki **(wariant strategiczny 3)** koncentrują się na uczciwych warunkach i dostępności skutecznych mechanizmów dochodzenia roszczeń.

Wariant preferowany: ocena wykazała, że każdy z wariantów może przynieść potencjalne korzyści, ale także niesie ze sobą pewne ryzyko, jeśli jest wdrażany odrębnie. Preferowany pakiet środków łączy zatem najbardziej skuteczne podwarianty wariantów strategicznych 1, 2 i 3. Taki pakiet niesie ze sobą szereg korzyści w porównaniu z wdrożeniem każdego z wariantów strategicznych z osobna i w dużym stopniu eliminuje nieodłączne ryzyko związane z każdym z tych wariantów. Wprowadzenie górnego limitu terminów płatności, jak zaproponowano w wariancie strategicznym 1a, prawdopodobnie będzie znacznie

[29] Wyrok z dnia 28 stycznia 2020 r., Komisja Europejska/Włochy, C-122/18, EU:C:2020:41, pkt 53.

[30] Wyrok z dnia 15 grudnia 2016 r., Drago Nemec/Republika Słowenii, C-256/15, EU:C:2016:954, pkt 59.

[31] https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SEC_2023_313_1_IMPACT_ASSESSMENT_OPINION_EN_V2_P1_2888389.PDF
https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SWD_2023_313_1_EN_resume_impact_assessment_part1_v3.pdf

skuteczniejsze przy jednoczesnym wprowadzeniu zdecydowanych środków egzekwowania i środków odstraszających zniechęcających do opóźnień w płatnościach, jak przewidziano w wariancie strategicznym 2a. Skuteczność automatycznej płatności odsetek i rekompensaty pod względem zniechęcania do opóźnień wzrośnie, gdy wyeliminowana zostanie możliwość obejścia tych przepisów w drodze negocjowania niesprawiedliwie długich terminów płatności. Środki w ramach wariantu strategicznego 3b zapewnią dodatkowe wsparcie dla pakietu. W ocenie skutków przyjęto ostrożne założenie, że zmniejszenie opóźnień w płatnościach o 35 % jest realne, jeśli zsumuje się zmniejszenie opóźnień w płatnościach o 23,4 % w ramach wariantu strategicznego 1, o 17,8 % w ramach wariantu strategicznego 2 oraz o 5,5 % w ramach wariantu strategicznego 3, zakładając, że poszczególne warianty do pewnego stopnia nakładają się na siebie. W ocenie wariantu dotyczącej formy aktu prawnego uznano, że preferowaną formą jest rozporządzenie.

Preferowany pakiet strategiczny 1a+2a+3b
Wprowadzenie górnego limitu terminów płatności wynoszącego 30 dni w transakcjach między przedsiębiorstwami.
Wprowadzenie górnego limitu czasu trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji wynoszącego 30 dni (bez odstępstw).
Zwiększenie przez państwa członkowskie UE dostępności szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami i wiedzy finansowej, w tym cyfrowych narzędzi płatniczych dla MŚP.
Odsetki za opóźnienia w płatnościach naliczane automatycznie (wyeliminowana koncepcja „uprawnienia"), doprecyzowanie kwestii daty zakończenia naliczania odsetek.
Zryczałtowana rekompensata należna w odniesieniu do każdej transakcji opłaconej z opóźnieniem i zwiększona do 50 EUR w celu odzwierciedlenia inflacji.
Wyznaczenie przez państwa członkowskie UE organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa i prowadzenie dochodzeń z własnej inicjatywy lub na podstawie skarg, uprawnionych do nakładania kar administracyjnych i podawania nazw podmiotów naruszających przepisy do wiadomości publicznej. Wykorzystanie narzędzi cyfrowych w celu skuteczniejszego egzekwowania prawa.
W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane obowiązek sprawdzania przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, czy płatność na rzecz głównego wykonawcy przekazano bezpośrednim podwykonawcom.
Ustanowienie przez państwa członkowskie UE krajowego systemu mediacji w celu rozwiązywania sporów dotyczących płatności w transakcjach handlowych.
Rozwiązanie przez państwa członkowskie UE kwestii nieuczciwych warunków umów i nieuczciwych praktyk za pośrednictwem ich prawa krajowego.

Preferowany pakiet generuje pewne koszty jednorazowe dla przedsiębiorstw. Wprowadzenie górnego limitu terminów płatności wynoszącego 30 dni oraz wprowadzenie obowiązku zapłaty odsetek pociąga za sobą jednorazowe koszty dostosowania w związku z aktualizacją standardowych warunków w celu odzwierciedlenia maksymalnych terminów płatności (56,1 mln EUR) oraz dostosowanych opłat z tytułu rekompensaty (243 mln EUR). Jeżeli jednak oba te warianty strategiczne zostaną przyjęte razem, obie zmiany można wprowadzić w ramach jednego dostosowania (243 mln EUR). Preferowany pakiet wiąże się z obciążeniem dłużników powtarzającymi się kosztami egzekwowania przepisów, związanymi z automatyczną wypłatą rekompensaty (odsetki w wysokości 228,3 mln EUR, opłaty w wysokości 3,23 mld EUR) – które stanowią jednak bezpośrednią korzyść dla wierzycieli – oraz powtarzającymi się kosztami egzekwowania przepisów związanymi z bezpośrednimi karami pieniężnymi o charakterze regulacyjnym (136,8 mln EUR). Kosztów tych można całkowicie uniknąć, jeśli przedsiębiorstwa będą przestrzegać przepisów i dokonywać

płatności w terminie. Ogólna korzyść gospodarcza netto będzie dodatnia, gdyż przepływy środków pieniężnych staną się bardziej przewidywalne i łatwiejsze do zarządzania przez przedsiębiorstwa. Koszty administracyjne przedstawienia dowodu realizacji płatności na rzecz podwykonawców, ponoszone przez głównych wykonawców zamówień publicznych na roboty budowlane, wynoszą 2,2 mln EUR dla całej UE.

Wariant preferowany przyniesie wielorakie korzyści organom publicznym. Główna korzyść wynika z oczekiwanego ogólnego zmniejszenia opóźnień w płatnościach, co oznacza mniej przypadków upadłości i niższe związane z nimi koszty dla budżetu państwa. Administracyjne kary pieniężne, które krajowe organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa mogą nakładać na przedsiębiorstwa dopuszczające się opóźnień w płatnościach, szacowane na kwotę do 136,8 mln EUR, również mogą pomóc w pokryciu kosztów ponoszonych przez organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa. Organy publiczne powinny odnieść korzyści również z systemów mediacji przewidzianych w wariancie strategicznym 3, zarówno bezpośrednio (jeżeli organ publiczny chce rozstrzygnąć spór z dostawcą), jak i pośrednio (przez odciążenie systemu sądowego).

Organy publiczne będą musiały ponieść pewne koszty. Zapewnienie dostępu do szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami oraz wiedzy finansowej/umiejętności cyfrowych pociągnie za sobą pewne koszty dostosowania w zależności od tego, w jaki sposób państwa członkowskie zorganizują swój system wsparcia, w związku z czym nie jest możliwe podanie ostatecznego oszacowania kosztów. Powtarzające się koszty egzekwowania przepisów związane z automatyczną wypłatą odsetek i opłat z tytułu rekompensaty w transakcjach między organami administracji a przedsiębiorstwami oszacowano odpowiednio na kwoty 37,2 mln EUR i 0,53 mld EUR rocznie. Kosztów tych można uniknąć przez terminowe dokonywanie płatności. Zmiana standardowych warunków umownych w celu uwzględnienia nowych opłat z tytułu rekompensaty wiąże się z kosztem w wysokości 10 EUR na podmiot, jak wskazano w wariancie strategicznym 2. Państwa członkowskie, w których nie ma stosownych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa lub systemów mediacji, będą musiały je utworzyć i utrzymywać, ponosząc powtarzające się koszty egzekwowania przepisów szacowane na 60–65 mln EUR rocznie (organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa) oraz 10–40 mln EUR rocznie (usługi mediacyjne) dla całej UE. Weryfikację terminowego dokonywania płatności na rzecz podwykonawców w ramach zamówień publicznych na roboty budowlane, zgodnie z dyrektywą w sprawie zamówień publicznych, pozostawiono w gestii państw członkowskich, w którym to przypadku ewentualne powtarzające się koszty egzekwowania przepisów nie wymagałyby dodatkowych zasobów.

Niniejsza inicjatywa przyczynia się do osiągnięcia szeregu celów zrównoważonego rozwoju (SDG). Ponieważ pośrednio wnosi ona wkład we wzrost gospodarczy, pozwoli stworzyć lepsze środowisko biznesowe na jednolitym rynku (SDG 8). W toku konsultacji z zainteresowanymi stronami potwierdzono, że opóźnienia w płatnościach są główną przyczyną niepokoju i stresu oraz podważają zaufanie do rynku. Zwiększenie dostępności i ułatwienie dostępu do zarządzania wierzytelnościami oraz wiedzy finansowej podniesie jakość edukacji (SDG 4). Zmiana dyrektywy przyczynia się do osiągnięcia SDG 9, ponieważ zapewnia większą sprawiedliwość przez zwiększenie dostępu MŚP do usług finansowych, w tym przystępnych kredytów, oraz ułatwianie włączenia MŚP w łańcuchy wartości i ich wejścia na rynki. Niniejsza zmiana jest zgodna z celami neutralności klimatycznej określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Proponowane rozporządzenie uprości wiele kwestii dzięki jednolitemu i wiążącemu podejściu do zwalczania opóźnień w płatnościach, mającemu zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw niezależnie od ich wielkości, bez wyjątkowego traktowania MŚP. Wszystkie środki opracowano z myślą o MŚP, ale ostatecznie skorzystają z nich wszystkie przedsiębiorstwa niezależnie od ich wielkości. Ze względu na to, że mikroprzedsiębiorstwa są bardziej dotknięte problemem opóźnień w płatnościach niż inne MŚP, oczekiwane korzyści prawdopodobnie bardziej przełożą się jednak na lepsze wyniki przedsiębiorstw zatrudniających do dziewięciu pracowników.

Korzyści płynące z uproszczenia będą wynikały z ustanowienia rygorystycznych i jednolitych warunków płatności, które będą skutkowały mniej czasochłonnymi negocjacjami. Wprowadzenie górnego limitu terminów płatności pozwoli wyeliminować „czynnik strachu" wśród mniejszych podmiotów rynkowych, które obecnie często akceptują nieuczciwe warunki płatności w transakcjach z większymi podmiotami rynkowymi. Oczekuje się, że bezpośrednie korzyści z tego przepisu odniesie co najmniej 30 % unijnych MŚP. Połączenie górnego limitu terminów płatności ze środkami odstraszającymi, takimi jak automatyczna wymagalność odsetek i (zwiększonej) rekompensaty, powinno zmniejszyć liczbę faktur płaconych z opóźnieniem, jak również znacznie zmniejszyć koszty związane z problematyczną procedurą ścigania podmiotów dopuszczających się opóźnień w płatnościach oraz czasem poświęconym na ich ściganie. Liczbę osobodni przeznaczanych w skali roku przez przedsiębiorstwo na ściganie opóźnień w płatnościach oszacowano na od 5 dni w Niemczech do ponad 15 dni w Hiszpanii[32]. Nawet przy bardzo ostrożnych założeniach można przyjąć, że dzięki zniechęcaniu do opóźnień w płatnościach w gospodarce UE-27 można zaoszczędzić łącznie 27,4 mln roboczogodzin rocznie, co odpowiada kwocie 5 845,4 mln EUR.

Dzięki wprowadzeniu górnego limitu terminu płatności i maksymalnego czasu trwania procedury weryfikacji przepływy środków pieniężnych mogą stać się bardziej przewidywalne. We wniosku zakłada się także sprawiedliwy podział obciążeń finansowych i kosztów przez zapewnienie, aby każde przedsiębiorstwo ponosiło koszty uzyskania niezbędnej płynności. W obecnej sytuacji uzyskanie finansowania po kosztach, które uwzględniają poziom ryzyka, stanowi znaczne obciążenie administracyjne dla mniejszych przedsiębiorstw lub przedsiębiorstw o słabszej pozycji rynkowej. Jednocześnie opóźnienia w płatnościach umożliwiają przedsiębiorstwom, które znajdują się w mniej ryzykownej sytuacji i dla których uzyskanie finansowania jest łatwiejsze i mniej kosztowne, bezproblemowe uzyskanie kredytu komercyjnego.

Wniosek ułatwi także przedsiębiorstwom dochodzenie przysługujących im praw przez ułatwienie dostępu do skutecznego dochodzenia roszczeń w drodze mediacji w sytuacjach, w których postępowanie sądowe jest obecnie jedyną dostępną opcją, często bardziej kosztowną i czasochłonną. Mediacja pozwoli przedsiębiorstwom zaoszczędzić 27 mln EUR rocznie dzięki uniknięciu spraw sądowych.

- **Wpływ na konkurencyjność**

Wniosek prawdopodobnie wpłynie pozytywnie na konkurencyjność w zakresie cen/kosztów i innowacji. Przy zwiększonym, bardziej stabilnym i przewidywalnym przepływie środków

[32] https://www.sage.com/en-gb/blog/wp-content/uploads/sites/10/2017/12/Domino-Effect-Late-Payments-Research-Sage.pdf

pieniężnych przedsiębiorstwa zyskują większą płynność, pozwalającą na inwestowanie w innowacje lub przenoszenie zmniejszenia kosztów na konsumentów. Koszty finansowania maleją, gdy banki bezpośrednio finansują ryzyko ponoszone przez swoich klientów. Dzięki proponowanej inicjatywie warunki prowadzenia działalności gospodarczej mogą stać się również bardziej przewidywalne, co skutkowałoby korzystniejszym otoczeniem biznesowym. Oczekuje się, że wszystkie podmioty rynkowe odniosą korzyści z inicjatywy, ale będzie ona miała większy wpływ na MŚP niż na duże przedsiębiorstwa. Opóźnienie w płatnościach jest bardziej prawdopodobne w przypadku dużych przedsiębiorstw niż MŚP, a zatem istnieje większe prawdopodobieństwo, że to duże przedsiębiorstwa poniosą niektóre koszty wskazane w preferowanym wariancie strategicznym.

Z punktu widzenia konkurencyjności międzynarodowej przedsiębiorstwa realizujące transakcje przywozowe lub wywozowe z pewnością napotkają rozbieżności pod względem długości terminów płatności (między swoimi zobowiązaniami a należnościami). Przedsiębiorstwa będą musiały zarządzać ryzykiem wynikającym z tych rozbieżności, na przykład w drodze uzgadniania z partnerami międzynarodowymi prawa mającego zastosowanie do umowy, które wskaże stronę przyjmującą to ryzyko. To ta strona będzie musiała znaleźć sposób sfinansowania tej rozbieżności. Przyjmuje się, że problemy związane z ryzykiem, w tym ryzykiem nieotrzymania płatności, w warunkach rynkowych są rozwiązywane przez dostawców usług finansowania transakcji handlowych (na przykład w drodze płatności z góry, akredytywy, otwartych rachunków lub konsygnacji[33]). Te rozwiązania z zakresu finansowania transakcji handlowych znacznie ograniczają skutki wprowadzenia obowiązkowego górnego limitu terminów płatności.

Szacuje się również, że ograniczone jest ryzyko, iż w transakcjach międzynarodowych przedsiębiorstwa będą regularnie wybierać długie terminy płatności na podstawie przepisów państw niebędących członkami UE, aby osłabić pozycję przedsiębiorstw obstających przy stosowaniu przepisów unijnych. Wiele krajów partnerskich UE, takich jak Kanada, Stany Zjednoczone, Turcja i Zjednoczone Królestwo, wprowadziło już przepisy dotyczące opóźnień w płatnościach. W UE scenariusz ten nie został w pełni zrealizowany – niektóre kraje, takie jak Niderlandy, wprowadziły bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące płatności niż inne kraje.

- **Uwzględnione zmiany w technologiach informacyjno-komunikacyjnych**

Dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach weszła w życie w czasach, gdy świat był dużo mniej cyfrowy niż obecnie. W ciągu 10 lat wdrażania tej dyrektywy transformacja cyfrowa wywarła ogromny wpływ na wszystkie aspekty życia społecznego, w tym na sposób zarządzania przedsiębiorstwami, i zmieniła sposób, w jaki przedsiębiorstwa prowadzą komunikację czy wprowadzają swoje produkty i usługi do obrotu. Środki proponowane w niniejszym wniosku odpowiadają aktualnemu rozwojowi techniki i z tego względu mają „domyślnie cyfrowy” charakter.

W przypadku niektórych z proponowanych środków narzędzia i rozwiązania cyfrowe odgrywają istotną rolę i wpłyną na ich wykonalność i opłacalność. Jest tak w przypadku obowiązku wyznaczenia organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów dotyczących płatności. Państwa członkowskie zachęca się także do promowania wśród MŚP korzystania z narzędzi cyfrowych, które pomogą w szybszym uzyskaniu płatności, oraz do ułatwienia im dostępu do szkoleń z zakresu wiedzy finansowej i zarządzania

[33] https://www.trade.gov/methods-payment

wierzytelnościami, w tym szkoleń na temat sposobów korzystania z cyfrowych narzędzi płatniczych.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek przyczyni się do wdrożenia art. 16 Karty praw podstawowych dotyczącego wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Szybkie płatności zwiększają zaufanie do rynku i pobudzają przedsiębiorczość.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Oczekuje się, że wniosek będzie miał pewien wpływ na budżety państw członkowskich. Wpływ ten opisano we właściwej sekcji oceny skutków.

Oczekuje się, że wniosek w żaden sposób nie wpłynie na budżet UE. Działające obecnie Unijne Centrum Monitorowania Płatności[34] mogłoby wspierać monitorowanie stosowania przepisów zawartych we wniosku z wykorzystaniem istniejących zasobów.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Stopień powodzenia inicjatywy będzie mierzony pod kątem realizacji następujących celów:

- obniżenie o 35 % odsetka przedsiębiorstw, które zgłaszają opóźnienia w płatnościach jako problem (postęp będzie mierzony w porównaniu z wartością odniesienia na podstawie przeprowadzonego w 2022 r. badania dotyczącego dostępu przedsiębiorstw do finansowania w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw: cel wynosi 28 % przy poziomie bazowym 43 %);
- obniżenie o 35 % odsetka przedsiębiorstw w każdej z poszczególnych klas wielkości, które zgłaszają opóźnienia w płatnościach jako problem (postęp będzie mierzony w porównaniu z wartością odniesienia na podstawie przeprowadzonego w 2022 r. badania dotyczącego dostępu przedsiębiorstw do finansowania w odniesieniu do klas wielkości (cel wynosi od 26 % do 31 % przy poziomie bazowym od 40 % do 47 %).

Komisja przeprowadzi monitorowanie i ocenę wpływu wariantów strategicznych na opóźnienia w płatnościach po upływie czterech lat od wejścia w życie proponowanego rozporządzenia. Stosowanie przepisów unijnych i ich wpływ można monitorować za pomocą sprawozdań rocznych sporządzanych przez państwa członkowskie z własnej inicjatywy, uzupełnionych sprawozdaniami sektora prywatnego sporządzanymi przez osoby trzecie. Takie sprawozdania zwykle zawierają szczegółowe informacje na temat realizacji płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami w państwach członkowskich oraz zgodności z przepisami UE, jak również działań organów egzekwowania prawa, na przykład w zakresie liczby otrzymanych skarg oraz liczby wszczętych postępowań wyjaśniających. Sprawozdania roczne powinny być omawiane przez Komisję oraz właściwe organy krajowe. Działające obecnie Unijne Centrum Monitorowania Płatności w razie potrzeby także może udzielić wsparcia w formie sprawozdań tematycznych.

[34] https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/late-payment-directive/eu-payment-observatory_pl

Więcej informacji, w tym niewyczerpujący wykaz możliwych wskaźników monitorowania, można znaleźć w załączniku 24 do oceny skutków.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W **art. 1** (Zakres) potwierdza się aktualny zakres i wyjaśnia się, że rozporządzenia nie stosuje się do płatności za transakcje z udziałem konsumentów, płatności stanowiących odszkodowanie oraz płatności związanych z długami, które są przedmiotem postępowania upadłościowego, w tym postępowania dotyczącego restrukturyzacji długu. Wszystkie te wyjątki wymieniono w obecnie obowiązującej dyrektywie w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach, ale w nowym tekście doprecyzowuje się je przez umieszczenie ich wszystkich razem w art. 1.

W **art. 2** (Definicje) utrzymuje się większość definicji zawartych w obecnie obowiązującej dyrektywie oraz dodaje się nowe definicje „procedury przyjęcia lub weryfikacji", „dłużnika" i „wierzyciela".

Art. 3 (Terminy płatności) jest bardziej rygorystyczny niż art. 3 i 4 obecnie obowiązującej dyrektywy, gdyż ogranicza się w nim termin płatności i czas trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji do maksymalnie 30 dni oraz eliminuje wszelkie odniesienia do koncepcji rażąco nieuczciwych praktyk i klauzul.

Usuwa się wyjątki dotyczące maksymalnego terminu płatności wynoszącego 60 dni dla organów opieki zdrowotnej i organów publicznych prowadzących działalność gospodarczą określone w art. 4 ust. 4 lit. a) i b) obecnie obowiązującej dyrektywy.

W artykule tym wyjaśnia się również, że przepisy niniejszego rozporządzenia pozostają bez uszczerbku dla krótszych terminów, które mogą być przewidziane w prawie krajowym.

Art. 4 (Płatności na rzecz podwykonawców w zamówieniach publicznych) jest nowym przepisem mającym na celu zapewnienie przenoszenia płatności na niższe poziomy łańcucha dostaw w zamówieniach publicznych na roboty budowlane przez nałożenie na głównego wykonawcę obowiązku udowodnienia, że dokonano płatności na rzecz bezpośrednich podwykonawców.

Art. 5 (Odsetki za opóźnienia w płatnościach) jest nowym przepisem. Opiera się on na przepisach art. 3 i 4 obecnie obowiązującej dyrektywy i doprecyzowuje się w nim, że odsetki za opóźnienia w płatnościach są należne automatycznie w przypadku spełnienia niezbędnych warunków. Nakłada się w nim także na dłużnika wymóg udzielenia wierzycielowi wszystkich informacji niezbędnych do zapewnienia możliwości przyjęcia faktury. W nowym art. 5 doprecyzowuje się również, że odsetki za opóźnienia w płatnościach naliczane są do chwili dokonania płatności kwoty głównej, zgodnie z orzecznictwem.

Art. 6 (Stopa procentowa odsetek za opóźnienia w płatnościach) jest nowym przepisem. Harmonizuje się w nim stopę procentową odsetek za opóźnienia w płatnościach.

Art. 7 (Harmonogramy płatności) odzwierciedla treść art. 5 obecnie obowiązującej dyrektywy.

Art. 8 (Rekompensata za koszty odzyskiwania należności) odpowiada art. 6 obecnie obowiązującej dyrektywy. W przepisie tym dostosowuje się kwotę ryczałtową rekompensaty do inflacji oraz doprecyzowuje się, że kwota ta jest należna w odniesieniu do każdej poszczególnej transakcji opłaconej z opóźnieniem.

Art. 9 (Nieważne warunki umów i praktyki) jest nowym przepisem. Zastępuje on art. 7 obecnie obowiązującej dyrektywy. Usuwa się w nim pojęcie „rażąco nieuczciwy" i wprowadza wykaz praktyk, które zgodnie z rozporządzeniem są nieważne.

Art. 10 (Zastrzeżenie własności) odpowiada art. 9 obecnie obowiązującej dyrektywy.

Art. 11 (Przejrzystość) odpowiada art. 8 obecnie obowiązującej dyrektywy.

Art. 12 (Procedura odzyskiwania należności w przypadku roszczeń bezspornych) odpowiada art. 10 obecnie obowiązującej dyrektywy.

Art. 13 (Organy egzekwowania prawa) jest nowym przepisem. Stanowi on, że państwa członkowskie są zobowiązane do wyznaczenia organów krajowych odpowiedzialnych za egzekwowanie rozporządzenia, które mają współpracować z Komisją oraz z innymi właściwymi krajowymi organami egzekwowania prawa.

Art. 14 (Uprawnienia organów egzekwowania prawa) jest nowym przepisem. Wymienia się w nim uprawnienia, które muszą przysługiwać organom egzekwowania prawa, aby mogły one zapewnić egzekwowanie rozporządzenia.

Art. 15 (Skargi i poufność) jest nowym przepisem. Określa się w nim warunki, na których wierzyciele i stowarzyszenia wierzycieli mogą wnosić skargi na opóźnienia w płatnościach, jak również obowiązki organów egzekwowania prawa w związku ze skargami.

Art. 16 (Alternatywne metody rozwiązywania sporów) jest nowym przepisem. Służy on propagowaniu dobrowolnego stosowania skutecznych i niezależnych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów w celu szybszego rozstrzygania sporów między wierzycielami a dłużnikami bez pogorszenia stosunków handlowych między nimi.

Art. 17 (Narzędzia cyfrowe, zarządzanie wierzytelnościami i szkolenia z zakresu wiedzy finansowej) jest nowym przepisem. Jego celem jest zapewnienie wykorzystywania narzędzi cyfrowych na potrzeby egzekwowania rozporządzenia oraz promowanie narzędzi zarządzania wierzytelnościami i szkoleń z zakresu wiedzy finansowej dla MŚP w celu zmniejszenia opóźnień w płatnościach.

Art. 18 (Sprawozdanie) odpowiada art. 11 obecnie obowiązującej dyrektywy i stanowi, że Komisja powinna sporządzić sprawozdanie z wdrażania rozporządzenia po upływie czterech lat od jego wejścia w życie.

Art. 19 (Uchylenie) stanowi odpowiednik art. 13 obecnie obowiązującej dyrektywy, dostosowany do rozporządzenia.

Art. 20 (Wejście w życie i stosowanie) stanowi odpowiednik art. 14 obecnie obowiązującej dyrektywy, dostosowany do rozporządzenia.

2023/0323 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[1],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W ramach rynku wewnętrznego większość towarów i usług dostarczanych jest przez podmioty gospodarcze innym podmiotom gospodarczym oraz organom publicznym na zasadzie odroczenia płatności, zgodnie z którą dostawca pozostawia swojemu klientowi czas na zapłacenie faktury, w terminie uzgodnionym przez strony, określonym w fakturze dostawcy lub przewidzianym przez prawo.

(2) Wiele płatności w transakcjach handlowych między podmiotami gospodarczymi lub między podmiotami gospodarczymi a organami publicznymi dokonywanych jest po terminie uzgodnionym w umowie lub określonym w ogólnych warunkach handlowych lub w prawie.

(3) Opóźnienia w płatnościach mają bezpośredni wpływ na płynność i przewidywalność przepływów środków pieniężnych, przez co zwiększają zapotrzebowanie na kapitał obrotowy i utrudniają przedsiębiorstwu dostęp do finansowania zewnętrznego. Wpływa to negatywnie na konkurencyjność, zmniejsza produktywność, prowadzi do zwolnień z pracy, zwiększa prawdopodobieństwo niewypłacalności i upadłości oraz stanowi jedną z głównych przeszkód w rozwoju. Szkodliwe skutki opóźnień w płatnościach rozciągają się na całe łańcuchy dostaw, ponieważ opóźnienia te są często przenoszone na dostawców. Te negatywne konsekwencje w dużym stopniu dotykają małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), które są zależne od regularnych i przewidywalnych przepływów środków pieniężnych. Dla gospodarki unijnej opóźnienia w płatnościach stanowią zatem problem ze względu na ich negatywne konsekwencje gospodarcze i społeczne.

(4) Chociaż ułatwienia w ramach sądowego dochodzenia roszczeń związanych z opóźnieniami w płatnościach przewidziano już w rozporządzeniach Parlamentu

[1] Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

Europejskiego i Rady (WE) nr 805/2004[2], (WE) nr 1896/2006[3], (WE) nr 861/2007[4] oraz (UE) nr 1215/2012[5], to aby zniechęcić do opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, konieczne jest ustanowienie przepisów uzupełniających.

(5) Przedsiębiorstwa powinny mieć możliwość prowadzenia swojej działalności na rynku wewnętrznym na warunkach zapewniających, by operacje transgraniczne nie pociągały za sobą większego ryzyka niż sprzedaż krajowa. Jeśli istniałyby zasadniczo różne zasady stosowane do operacji krajowych i transgranicznych, mogłoby dojść do zakłócenia konkurencji.

(6) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE[6] ustanawia przepisy dotyczące zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych. W 2019 r. Parlament Europejski wskazał szereg niedociągnięć tej dyrektywy. W strategii MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy[7] wezwano do zapewnienia MŚP środowiska wolnego od opóźnień w płatnościach oraz skuteczniejszego egzekwowania dyrektywy 2011/7/UE. W 2021 r. w opinii platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości zwrócono uwagę na zagadnienia, które mają kluczowy charakter przy wdrażaniu tej dyrektywy. Główne niedociągnięcia wskazane w tych inicjatywach dotyczą: niejednoznacznych przepisów w odniesieniu do „rażącej nieuczciwości" dotyczących terminów płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami, nieuczciwych praktyk w zakresie płatności oraz terminów dotyczących procedur przyjęcia i weryfikacji; zryczałtowanej rekompensaty; asymetrii między przepisami dotyczącymi warunków płatności w transakcjach między organami administracji a przedsiębiorstwami oraz w transakcjach między przedsiębiorstwami; braku maksymalnego terminu płatności w przypadku transakcji handlowych między przedsiębiorstwami; braku monitorowania zgodności i egzekwowania prawa; braku narzędzi służących do zwalczania asymetrii informacji; narzędzi dla wierzycieli umożliwiających im podjęcie działań wobec dłużników oraz braku synergii z ramami zamówień publicznych.

(7) W celu wyeliminowania tych niedociągnięć należy zastąpić dyrektywę 2011/7/UE.

(8) Należy wprowadzić przepisy zapobiegające opóźnieniom w płatnościach w transakcjach handlowych, obejmujących odpłatną dostawę towarów lub odpłatne świadczenie usług, bez względu na to, czy są one realizowane między przedsiębiorcami czy między przedsiębiorcami a instytucjami/podmiotami zamawiającymi, jeżeli te instytucje/podmioty są dłużnikami, biorąc pod uwagę fakt, że wskazane instytucje/podmioty zamawiające dokonują znacznych płatności na rzecz przedsiębiorstw.

---

2 Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 15).

3 Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz.U. L 399 z 30.12.2006, s. 1).

4 Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 1).

5 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

6 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz.U. L 48 z 23.2.2011, s. 1).

7 COM(2020) 103 final.

(9) Zamówienia publiczne na roboty budowlane oraz roboty budowlane i inżynieryjno-budowlane bardzo często objęte są nadmiernie długimi terminami płatności i wiążą się z opóźnieniami w płatnościach. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zatem zastosowanie także do takich zamówień.

(10) Z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia powinny zostać wyłączone transakcje z udziałem konsumentów, płatności stanowiące odszkodowanie, w tym płatności zakładów ubezpieczeń, oraz zobowiązania do zapłaty, które mogą zostać anulowane, odroczone lub uchylone w ramach postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego lub w związku z nimi, w tym postępowania dotyczącego restrukturyzacji zapobiegawczej, o którym mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023[8].

(11) Opóźnienia w płatnościach stanowią naruszenie postanowień umowy, które jest korzystne finansowo dla dłużników z uwagi na naliczanie niskich lub zerowych odsetek za opóźnienia w płatnościach lub powolne procedury ściągania należności. W celu odwrócenia tej tendencji i zniechęcenia do opóźnień w płatnościach konieczna jest więc zdecydowana zmiana w kierunku kultury szybkich płatności, w której wszelkie zapisy uniemożliwiające naliczanie odsetek za opóźnienia w płatnościach są nieważne. W związku z tym umowne terminy płatności należy ograniczyć do 30 dni kalendarzowych zarówno w transakcjach między przedsiębiorstwami, jak i między organami administracji a przedsiębiorstwami, w których to transakcjach dłużnikiem jest organ publiczny.

(12) Procedury przyjęcia lub weryfikacji przeprowadzane w celu ustalenia, czy dostarczane towary lub świadczone usługi są zgodne z wymogami umowy, a także weryfikacja poprawności i zgodności faktury są często wykorzystywane do celowego przedłużania terminu płatności. Włączenie ich do umowy powinno być zatem obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami danej umowy[9].. Uwzględnienie takiej procedury przyjęcia lub weryfikacji w umowie powinno być zatem możliwe tylko wtedy, gdy możliwość taka została, w stosownych przypadkach, przewidziana w przepisach krajowych ze względu na szczególny charakter towarów lub usług. Aby zapobiec wykorzystywaniu procedury przyjęcia lub weryfikacji do przedłużania terminu płatności, w umowie powinny zostać jasno określone szczegółowe ustalenia dotyczące takiej procedury, takie jak czas jej trwania. W tym samym celu dłużnik powinien rozpocząć procedurę przyjęcia lub weryfikacji niezwłocznie po otrzymaniu od wierzyciela towarów lub usług będących przedmiotem transakcji handlowej, niezależnie od tego, czy wierzyciel wystawił fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty Aby osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia nie zostało zagrożone, należy określić maksymalny czas trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji.

(13) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla krótszych terminów, które mogą być przewidziane w prawie krajowym i które są korzystniejsze dla wierzyciela.

---

8 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniająca dyrektywę (UE) 2017/1132 (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 18).

9 Wyrok z dnia 20 października 2022 r., BFF Finance Iberia SAU/Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (Dz.U. C 53 z 15.2.2021, s. 19), C-585/20, EU:C:2022:806, pkt 53.

(14) Znaczącą rolę w poprawie terminowości realizacji płatności mogą odgrywać zamówienia publiczne. Należy zatem zwiększyć synergię między polityką i przepisami dotyczącymi zamówień publicznych a celami w zakresie szybkich płatności. Zwłaszcza w przypadku publicznych robót budowlanych podwykonawcy często nie otrzymują płatności od głównego wykonawcy w terminie, nawet jeśli instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające dokonały płatności wynikających z umowy na rzecz głównego wykonawcy, co potencjalnie tworzy szkodliwy efekt domina w łańcuchu dostaw. W związku z tym właściwe jest, aby wykonawcy przedstawiali instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym dowody realizacji płatności na rzecz swoich bezpośrednich podwykonawców.

(15) Z myślą o zapewnieniu spójności przepisów Unii do celów niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie definicje „instytucji zamawiających" i „podmiotów zamawiających" zawarte w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE[10], 2014/24/UE[11], 2014/25/UE[12] oraz 2009/81/WE[13].

(16) Odsetki za opóźnienia w płatnościach powinny być naliczane za każdy dzień jako odsetki proste. Odsetki za opóźnienia w płatnościach stanowią dodatek do należności. Uznaje się, że dłużnik wykonał swoje zobowiązania dopiero w chwili otrzymania przez wierzyciela płatności należności wraz z odpowiednimi odsetkami i zryczałtowaną rekompensatą. Kwota odsetek za opóźnienia w płatnościach powinna być naliczana do chwili zapłaty należności wierzycielowi.

(17) Wierzyciel nie powinien mieć możliwości zrzeczenia się prawa do uzyskania odsetek za opóźnienia w płatnościach, ponieważ odsetki takie pełnią dwojaką funkcję: stanowią część rekompensaty za szkodę poniesioną przez wierzyciela z powodu opóźnienia oraz są karą dla dłużnika za naruszenie postanowień umowy. Aby ułatwić wierzycielowi otrzymanie odsetek i rekompensaty w przypadku opóźnienia w płatnościach, prawo wierzyciela do ich uzyskania powinno być automatyczne, z wyjątkiem sytuacji, gdy opóźnienie takie nie wynika z winy dłużnika.

(18) Aby zniechęcić do opóźnień w płatnościach, konieczna jest uczciwa rekompensata za ponoszone przez wierzycieli koszty odzyskiwania należności w związku z opóźnieniami w płatnościach. Koszty te powinny obejmować odzyskiwanie kosztów administracyjnych oraz rekompensatę za koszty wewnętrzne poniesione z powodu opóźnień w płatnościach i powinny być połączone z odsetkami za opóźnienia w płatnościach w odniesieniu do każdej transakcji handlowej, której dotyczyło takie opóźnienie, zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości[14]. Stała kwota minimalna rekompensaty za koszty odzyskiwania należności powinna zostać ustalona bez uszczerbku dla przepisów krajowych, zgodnie z którymi sąd krajowy może

---

10 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

11 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

12 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

13 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

14 Wyrok z dnia 20 października 2022 r., BFF Finance Iberia SAU/Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, C-585/20, ECLI:EU:C:2022:806.

przyznać wierzycielowi rekompensatę za każdą dodatkową szkodę powstałą w związku z opóźnieniem w płatnościach dłużnika.

(19) Należy przewidzieć możliwość dokonywania płatności w ratach lub płatności rozłożonych w czasie. Każda poszczególna płatność rozłożona na raty lub rozłożona w czasie powinna być jednak dokonywana na uzgodnionych warunkach i z zastrzeżeniem przepisów dotyczących opóźnień w płatnościach określonych w niniejszym rozporządzeniu.

(20) Oprócz stałej kwoty na pokrycie wewnętrznych kosztów odzyskiwania należności wierzyciele powinni być także upoważnieni do rekompensaty pozostałych kosztów odzyskiwania należności, które ponoszą z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika. Do tych kosztów zalicza się na przykład koszty poniesione przez wierzycieli w związku ze skorzystaniem z usług prawnika lub firmy windykacyjnej.

(21) Należy zapobiegać nadużywaniu swobody zawierania umów na niekorzyść wierzyciela. W konsekwencji w przypadku gdy klauzula zawarta w umowie lub dana praktyka dotyczące daty lub terminu płatności, płatności odsetek za opóźnienia w płatnościach lub stopy procentowej takich odsetek lub rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, powodujące wydłużenie czasu trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji lub celowe opóźnienie momentu wysłania faktury lub uniemożliwienie jej wysłania są niezgodne z niniejszym rozporządzeniem, należy je uznać za nieważne.

(22) W celu wzmożenia działań mających na celu zapobieganie nadużywaniu swobody zawierania umów ze szkodą dla wierzycieli organizacje oficjalnie uznane za reprezentujące wierzycieli lub organizacje, które mają uzasadniony interes w reprezentowaniu przedsiębiorstw, powinny mieć możliwość wszczynania postępowań przed sądami krajowymi lub organami administracji w celu zapobiegania opóźnieniom w płatnościach.

(23) Aby zagwarantować pełną spłatę należności, należy zapewnić, aby sprzedawca mógł zastrzec własność towarów do czasu zapłaty ich ceny w całości, jeśli między nabywcą a sprzedawcą przed dostawą towarów wyraźnie została uzgodniona klauzula zastrzeżenia własności.

(24) W celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszego rozporządzenia należy zapewnić przejrzystość w zakresie określonych w nim praw i obowiązków. W celu zapewnienia stosowania prawidłowych stóp procentowych odsetek ważne jest, aby państwa członkowskie i Komisja podawały je do publicznej wiadomości.

(25) Kary za opóźnienia w płatnościach mogą działać odstraszająco jedynie wtedy, gdy towarzyszą im szybkie i skuteczne dla wierzyciela procedury ściągania należności. W związku z tym dla wszystkich wierzycieli mających siedzibę w Unii powinny być dostępne procedury szybkiego odzyskiwania należności w przypadku roszczeń bezspornych.

(26) Aby ułatwić osiąganie zgodności z niniejszym rozporządzeniem i zapewnić taką zgodność, państwa członkowskie powinny wyznaczyć organy odpowiedzialne za jego egzekwowanie, które mają wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób obiektywny i sprawiedliwy oraz mają zapewniać równe traktowanie przedsiębiorstw prywatnych i organów publicznych. Organy te powinny prowadzić dochodzenia z własnej inicjatywy, podejmować działania w odpowiedzi na skargi i być uprawnione między innymi do nakładania kar i regularnego publikowania swoich decyzji. Ponadto w celu skuteczniejszego egzekwowania przepisów państwa członkowskie powinny w miarę możliwości korzystać z narzędzi cyfrowych.

(27) Aby zapewnić łatwe i dostępne środki dochodzenia roszczeń, państwa członkowskie powinny zachęcać do dobrowolnego stosowania skutecznych i niezależnych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów dotyczących płatności w transakcjach handlowych.

(28) Faktury są równoznaczne z wezwaniami do zapłaty i są ważnymi dokumentami w łańcuchu transakcji związanych z dostawami towarów i świadczeniem usług, między innymi do celów ustalenia terminów płatności. Należy promować systemy dające pewność prawa w odniesieniu do dokładnej daty otrzymywania faktur przez dłużników, w tym w dziedzinie fakturowania elektronicznego, w przypadku którego otrzymanie faktury mogłoby być uzupełnione wygenerowaniem elektronicznego materiału dowodowego, co jest częściowo regulowane przepisami dotyczącymi fakturowania zawartymi w dyrektywie 2006/112/WE Rady[15] i dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE[16].

(29) Skuteczny dostęp przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, do szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami i wiedzy finansowej może mieć znaczący wpływ na zmniejszenie opóźnień w płatnościach, utrzymanie optymalnych przepływów środków pieniężnych, zmniejszenie ryzyka niewykonania zobowiązań i zwiększenie potencjału wzrostu. Niemniej jednak małe i średnie przedsiębiorstwa często nie są w stanie zainwestować w takie szkolenia, przy czym niewiele jest obecnie dostępnych szkoleń i materiałów szkoleniowych koncentrujących się na poszerzaniu wiedzy takich przedsiębiorstw na temat zarządzania wierzytelnościami i fakturami. W związku z tym należy przewidzieć, że państwa członkowskie powinny zapewnić MŚP dostępność i możliwość korzystania ze szkoleń z zakresu zarządzania wierzytelnościami i wiedzy finansowej, w tym dotyczących korzystania z narzędzi cyfrowych w celu terminowego dokonywania płatności.

(30) Niektóre przepisy niniejszego rozporządzenia powiązane są z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633[17]. Związek między dyrektywą 2011/7/UE a dyrektywą (UE) 2019/633 wyjaśniono w motywach 17 i 18 oraz w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/633. Ponieważ niniejsze rozporządzenie zastępuje dyrektywę 2011/7/UE, nie powinno ono mieć wpływu na przepisy określone w dyrektywie (UE) 2019/633, w tym na przepisy mające zastosowanie do płatności dokonywanych w kontekście programu dla szkół[18], umów dotyczących podziału wartości[19] i niektórych płatności przy sprzedaży winogron, moszczu i wina w zbiornikach w sektorze wina[20], z wyjątkiem terminów mających zastosowanie do maksymalnych terminów płatności dotyczących dostaw produktów innych niż łatwo

---

15 Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

16 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz.U. L 133 z 6.5.2014, s. 1).

17 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 59).

18 Art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

19 Art. 172a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

20 Art. 147a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

psujące się produkty rolne i spożywcze. Niniejsze rozporządzenie nie uniemożliwia jednak państwom członkowskim wprowadzenia lub utrzymania przepisów krajowych mających zastosowanie w sektorze rolno-spożywczym, przewidujących bardziej rygorystyczne warunki płatności lub inny sposób obliczania terminów płatności, a także korzystniejszy dla wierzyciela termin początkowy oraz korzystniejsze procedury weryfikacji i przyjęcia dla dostawców produktów rolnych i spożywczych.

(31) Celem niniejszego rozporządzenia jest zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, aby zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, wspierając tym samym konkurencyjność przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP. Państwa członkowskie nie mogą w wystarczającym stopniu osiągnąć tych celów, ponieważ wprowadzenie rozwiązań krajowych prawdopodobnie doprowadziłoby do braku jednolitych przepisów, fragmentacji jednolitego rynku i wyższych kosztów dla przedsiębiorstw prowadzących handel transgraniczny. Tym samym lepsze osiągnięcie tych celów jest możliwe na poziomie Unii. Unia może zatem przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną we wspomnianym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.

(32) Aby zapewnić wszystkim zainteresowanym podmiotom wystarczającą ilość czasu na wprowadzenie rozwiązań niezbędnych do zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem, jego stosowanie należy odroczyć. Aby zapewnić lepszą ochronę wierzycieli, transakcje handlowe, które mają zostać opłacone po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinny jednak podlegać jego przepisom, nawet jeśli odpowiednia umowa została podpisana przed datą rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1
Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do płatności dokonywanych w ramach transakcji między przedsiębiorstwami lub w ramach transakcji między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, w przypadku których dłużnikiem jest organ publiczny, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem („transakcje handlowe”).

2. Dostawa towarów lub świadczenie usług, o których mowa w ust. 1, obejmuje projektowanie i wykonywanie zamówień publicznych na roboty budowlane, robót budowlanych oraz robót inżynieryjno-budowlanych.

3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do następujących płatności:

   a) płatności z tytułu transakcji z udziałem konsumentów;

   b) płatności stanowiących odszkodowanie, w tym płatności dokonywanych przez zakłady ubezpieczeń;

   c) płatności wynikających z zobowiązań, które mogą zostać anulowane, odroczone lub uchylone w ramach postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego lub w związku z nimi, w tym postępowania dotyczącego

restrukturyzacji zapobiegawczej, o którym mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023[21].

4. Z wyjątkiem art. 3 ust. 1 niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na przepisy określone w dyrektywie (UE) 2019/633.

Artykuł 2
Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „przedsiębiorstwo” oznacza każdą organizację, niezależnie od jej formy i sposobu finansowania, prowadzącą niezależną działalność gospodarczą lub zawodową;

2) „organ publiczny” oznacza każdą instytucję zamawiającą w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2014/23/UE, art. 2 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE lub art. 3 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE;

3) „opóźnienia w płatnościach” oznaczają płatności, które nie zostały dokonane w umownym lub ustawowym terminie płatności, jak określono w art. 3;

4) „należność” oznacza kwotę, która powinna była zostać zapłacona w umownym lub ustawowym terminie płatności, jak określono w art. 3, obejmującą także mające zastosowanie podatki, cła, opłaty lub koszty wymienione na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty;

5) „tytuł wykonawczy” oznacza każdą decyzję, każdy wyrok lub każdy nakaz zapłaty wydane przez sąd lub inny właściwy organ, w drodze aktu prywatnego lub innego wydanego dokumentu, w tym również takie, które są tymczasowo wykonalne, niezależnie od tego, czy dotyczą płatności natychmiastowej czy w ratach, pozwalające wierzycielowi na dochodzenie swoich roszczeń względem dłużnika w drodze przymusowej egzekucji;

6) „zastrzeżenie własności” oznacza porozumienie umowne, zgodnie z którym sprzedawca pozostaje właścicielem danego towaru do czasu zapłaty jego ceny w całości;

7) „procedura przyjęcia lub weryfikacji” oznacza procedurę mającą na celu ustalenie, czy dostarczone towary lub świadczone usługi są zgodne z wymogami umowy;

8) „dłużnik” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub każdy organ publiczny, które są winne zapłatę za dostarczony towar lub świadczoną usługę;

9) „wierzyciel” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub każdy organ publiczny, które dostarczyły towary dłużnikowi lub świadczyły usługi na rzecz dłużnika.

Artykuł 3
Terminy płatności

1. W transakcjach handlowych termin płatności nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez dłużnika faktury lub równoważnego

[21] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniająca dyrektywę (UE) 2017/1132 (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 18).

wezwania do zapłaty, pod warunkiem że dłużnik otrzymał towary lub usługi. Okres ten ma zastosowanie zarówno do transakcji między przedsiębiorstwami, jak i do transakcji między organami publicznymi a przedsiębiorstwami. Ten sam termin płatności ma również zastosowanie do regularnych i nieregularnych dostaw produktów rolnych i spożywczych innych niż łatwo psujące się produkty rolne i spożywcze, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) pkt (i) tiret drugie i art. 3 ust. 1 lit. a) pkt (ii) tiret drugie dyrektywy (UE) 2019/633, chyba że państwa członkowskie przewidują krótszy termin płatności za takie produkty.

2. Procedurę przyjęcia lub weryfikacji można przewidzieć w prawie krajowym w wyjątkowych przypadkach i tylko wtedy, gdy jest to absolutnie konieczne ze względu na szczególny charakter towarów lub usług. W takim przypadku w umowie należy określić szczegółowe ustalenia dotyczące procedury przyjęcia lub weryfikacji, w tym czas jej trwania.

3. W przypadku gdy zgodnie z ust. 2 w umowie przewidziano procedurę przyjęcia lub weryfikacji, maksymalny czas trwania tej procedury nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez dłużnika towarów lub usług, nawet jeśli dostawę takich towarów lub świadczenie takich usług realizuje się przed wystawieniem faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty. W takim przypadku dłużnik zobowiązany jest rozpocząć procedurę przyjęcia lub weryfikacji niezwłocznie po otrzymaniu od wierzyciela towarów lub usług będących przedmiotem transakcji handlowej. Termin płatności nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych od przeprowadzenia takiej procedury.

4. Termin płatności określony w ust. 1 jest maksymalnym terminem płatności i pozostaje bez uszczerbku dla krótszego terminu, który może być przewidziany w prawie krajowym.

Artykuł 4

Płatności na rzecz podwykonawców w zamówieniach publicznych

1. W przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane objętych zakresem dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE[22] wykonawcy przedstawiają instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym w rozumieniu tych dyrektyw dowód na to, że w stosownych przypadkach dokonali płatności na rzecz swoich bezpośrednich podwykonawców zaangażowanych w realizację zamówienia w terminach i na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu. Dowód taki może mieć formę pisemnego oświadczenia wykonawcy i wykonawca zobowiązany jest przedłożyć taki dowód instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu przed wystosowaniem wezwania do zapłaty lub najpóźniej wraz z nim.

2. W przypadku gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie otrzymały dowodu, o którym mowa w ust. 1, lub powzięły informacje o opóźnieniach w płatnościach głównego wykonawcy na rzecz jego bezpośrednich podwykonawców, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający niezwłocznie powiadamiają o tym organ egzekwowania prawa swojego państwa członkowskiego.

---

[22] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE.

Artykuł 5

Odsetki za opóźnienia w płatnościach

1. W przypadku opóźnień w płatnościach dłużnik jest zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienia w płatnościach, z wyjątkiem sytuacji, gdy dłużnik nie ponosi odpowiedzialności za takie opóźnienia.

2. Odsetki za opóźnienia w płatnościach są automatycznie należne od dłużnika na rzecz wierzyciela bez konieczności wysyłania przez wierzyciela upomnienia, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:

   a) wierzyciel wypełnił swoje zobowiązania umowne i zobowiązania przewidziane przez prawo;

   b) dłużnik otrzymał fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty;

   c) wierzyciel nie otrzymał należności wskazanej na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty w umownym lub ustawowym terminie płatności, jak określono w art. 3.

3. Wierzyciel nie może zrzec się prawa do uzyskania odsetek za opóźnienia w płatnościach.

4. Data otrzymania faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty nie podlega porozumieniu umownemu między dłużnikiem a wierzycielem.

5. Dłużnik przekazuje wierzycielowi wszelkie istotne informacje w celu zapewnienia, aby faktura lub równoważne wezwanie do zapłaty wystawione przez wierzyciela zostały przyjęte i przetworzone przez dłużnika niezwłocznie po ich otrzymaniu.

6. W przypadku gdy spełnione są warunki określone w ust. 2, naliczanie odsetek za opóźnienia w płatnościach rozpoczyna się z chwilą wystąpienia tego z poniższych zdarzeń, które nastąpi jako ostatnie:

   a) otrzymania przez dłużnika faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty;

   b) otrzymania przez dłużnika towarów lub usług.

7. Odsetki za opóźnienia w płatnościach są naliczane do chwili zapłaty należności.

Artykuł 6

Stopa procentowa odsetek za opóźnienia w płatnościach

1. Wysokość odsetek za opóźnienia w płatnościach jest równa stopie referencyjnej powiększonej o 8 punktów procentowych.

2. Państwa członkowskie, których walutą jest euro, zapewniają, aby wysokość stopy referencyjnej odpowiadała wysokości jednej z poniższych stóp procentowych:

   a) stopy procentowej stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego podstawowych operacji refinansujących;

   b) krańcowej stopy procentowej wynikającej z procedur przetargu o zmiennej stopie procentowej stosowanej do ostatnich podstawowych operacji refinansujących Europejskiego Banku Centralnego.

3. W państwach członkowskich, których walutą nie jest euro, stopą referencyjną jest stopa procentowa ustalana przez ich krajowy bank centralny.

4. Stopa referencyjna w pierwszym półroczu danego roku jest równa stopie obowiązującej w dniu 1 stycznia tego roku. Stopa referencyjna w drugim półroczu danego roku jest równa stopie obowiązującej w dniu 1 lipca tego roku.

Artykuł 7
Harmonogramy płatności

W przypadku gdy płatność dokonywana jest w ratach na podstawie harmonogramów i którakolwiek z rat nie zostanie zapłacona w uzgodnionym terminie, odsetki za opóźnienia w płatnościach, o których mowa w art. 5, naliczane są wyłącznie na podstawie zaległych kwot. Wypłaca się także rekompensatę zgodnie z art. 8.

Artykuł 8
Rekompensata za koszty odzyskiwania należności

1. W przypadku gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne zgodnie z art. 5, ryczałtowa rekompensata za koszty odzyskiwania należności jest automatycznie należna od dłużnika na rzecz wierzyciela, a wysokość takiej rekompensaty równa jest stałej kwocie 50 EUR za każdą pojedynczą transakcję handlową.
2. Ryczałtowa rekompensata, o której mowa w ust. 1, jest wymagalna od dłużnika na rzecz wierzyciela bez konieczności wysyłania upomnienia jako rekompensata za koszty odzyskiwania należności poniesione przez wierzyciela.
3. Wierzyciel nie może zrzec się prawa do uzyskania ryczałtowej rekompensaty określonej w ust. 1.
4. Oprócz ryczałtowej rekompensaty, o której mowa w ust. 1, wierzyciel jest uprawniony do uzyskania od dłużnika rozsądnej rekompensaty za wszelkie koszty odzyskiwania należności przekraczające kwotę tej ryczałtowej rekompensaty, poniesione z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika.
5. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla praw wierzyciela do otrzymania wszelkich innych rekompensat.

Artykuł 9
Nieważne warunki umów i praktyki

1. Następujące warunki umów i praktyki uznaje się za nieważne:
   a) ustalenie terminu płatności z naruszeniem art. 3;
   b) wyłączenie lub ograniczenie prawa wierzyciela do uzyskania odsetek za opóźnienia w płatnościach, o których mowa w art. 5, lub prawa do uzyskania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 8;
   c) przedłużenie czasu trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji poza termin określony w art. 3 ust. 3;
   d) celowe opóźnianie lub uniemożliwianie wysłania faktury.
2. Państwa członkowskie zapewniają adekwatne i skuteczne środki, aby zakończyć stosowanie warunków umów i praktyk, o których mowa w ust. 1.
3. Środki, o których mowa w ust. 2, obejmują możliwość wszczynania postępowania przed sądami lub przed właściwymi organami administracji przez organizacje

oficjalnie uznane za reprezentujące wierzycieli lub organizacje, które mają uzasadniony interes w reprezentowaniu przedsiębiorstw.

Artykuł 10
Zastrzeżenie własności

Wierzyciel zachowuje prawo własności do towarów do czasu zapłaty ich ceny w całości, jeżeli dłużnik i wierzyciel wyraźnie uzgodnili zastrzeżenie własności przed dostawą towarów.

Artykuł 11
Przejrzystość

1. Państwa członkowskie zapewniają przejrzystość w odniesieniu do praw i obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, w tym przez podawanie do wiadomości publicznej mającej zastosowanie stopy procentowej odsetek za opóźnienia w płatnościach.
2. Komisja publicznie udostępnia w internecie informacje na temat aktualnych stóp procentowych odsetek za opóźnienia w płatnościach, które mają zastosowanie w państwach członkowskich.

Artykuł 12
Procedura odzyskiwania należności w przypadku roszczeń bezspornych

1. Wierzyciele uzyskują tytuł wykonawczy, w tym w ramach procedury przyspieszonej i niezależnie od kwoty długu, w ciągu 90 dni kalendarzowych od wniesienia pozwu lub wniosku do sądu lub innego właściwego organu, pod warunkiem że dług i procedura nie są kwestionowane.
2. Przy obliczaniu terminu, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się:
   a) czasu na dostarczenie dokumentów;
   b) wszelkich opóźnień spowodowanych przez wierzyciela.
3. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla przepisów rozporządzenia (WE) 1896/2006.

Artykuł 13
Organy egzekwowania prawa

1. Każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden organ odpowiedzialny za egzekwowanie niniejszego rozporządzenia („organ egzekwowania prawa”).
2. W stosownych przypadkach organy egzekwowania prawa wprowadzają środki niezbędne do zapewnienia przestrzegania terminów płatności.
3. Organy egzekwowania prawa skutecznie współpracują ze sobą oraz z Komisją i udzielają sobie wzajemnej pomocy w postępowaniach wyjaśniających mających wymiar transgraniczny.
4. Organy egzekwowania prawa koordynują swoje działania z innymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie innych przepisów unijnych lub krajowych, w tym w ramach obowiązków w zakresie wymiany informacji.

5. Organy egzekwowania prawa przekazują otrzymane skargi dotyczące opóźnień w płatnościach w sektorze rolnym i spożywczym właściwym organom egzekwowania prawa na podstawie dyrektywy (UE) 2019/633.

Artykuł 14

Uprawnienia organów egzekwowania prawa

1. Organy egzekwowania prawa dysponują zasobami i wiedzą fachową niezbędnymi do wykonywania swoich obowiązków i mają następujące uprawnienia:

   a) uprawnienie do wszczynania i prowadzenia postępowań wyjaśniających z inicjatywy własnej lub na podstawie skargi;

   b) uprawnienie do nakazywania wierzycielom i dłużnikom dostarczenia wszelkich informacji niezbędnych do prowadzenia postępowań wyjaśniających w sprawie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych;

   c) uprawnienie do przeprowadzania w ramach postępowań wyjaśniających niezapowiedzianych kontroli na miejscu;

   d) uprawnienie do wydawania decyzji stwierdzających naruszenie niniejszego rozporządzenia i nakazujących dłużnikowi zapłatę odsetek za opóźnienia w płatnościach zgodnie z art. 5 lub nakazujących dłużnikowi zapłatę rekompensaty na rzecz wierzyciela zgodnie z art. 8;

   e) uprawnienie do nakładania kar pieniężnych i innych kar lub wszczynania postępowania w sprawie nałożenia kar pieniężnych i innych kar na podmioty odpowiedzialne za naruszenie oraz do stosowania wobec tych podmiotów środków tymczasowych;

   f) uprawnienie do żądania od dłużnika zaprzestania danego naruszenia;

   g) uprawnienie do publikowania swoich decyzji, o których mowa w lit. d), e) i f).

2. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar nakładanych w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia i stosują wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić ich wykonanie. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

3. Państwa członkowskie [do dnia ... r./niezwłocznie] powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach, a następnie niezwłocznie powiadamiają ją o wszelkich zmianach mających wpływ na te przepisy.

Artykuł 15

Skargi i poufność

1. Wierzyciele mogą wnosić skargi do organu egzekwowania prawa w państwie członkowskim, w którym ci wierzyciele mają siedzibę lub miejsce zamieszkania, albo do organu egzekwowania prawa w państwie członkowskim, w którym siedzibę lub miejsce zamieszkania ma dłużnik. Organ egzekwowania prawa, do którego została wniesiona skarga, musi być właściwy do egzekwowania niniejszego rozporządzenia.

2. Organizacje oficjalnie uznane za reprezentujące wierzycieli lub organizacje mające uzasadniony interes w reprezentowaniu przedsiębiorstw mają prawo do wniesienia skargi do organów egzekwowania prawa, o których mowa w art. 13, na wniosek swojego członka lub swoich członków lub, w stosownych przypadkach, na wniosek

członka lub członków organizacji, które zrzeszają, jeżeli członkowie ci uważają, że są dotknięci naruszeniem niniejszego rozporządzenia.

3. Na wniosek skarżącego organ egzekwowania prawa zobowiązany jest podjąć działania niezbędne do zapewnienia należytej ochrony tożsamości skarżącego. Skarżący określa wszystkie informacje, w odniesieniu do których wnosi o poufne traktowanie.

4. Organ egzekwowania prawa, do którego wniesiono skargę, w rozsądnym terminie od otrzymania skargi informuje skarżącego o działaniach, które zamierza podjąć w związku z tą skargą.

5. W przypadku gdy organ egzekwowania prawa uzna, że podstawy do podjęcia działań w związku ze skargą są niewystarczające, informuje on skarżącego o przyczynach tej decyzji w rozsądnym terminie od otrzymania skargi.

6. W przypadku gdy organ egzekwowania prawa uzna, że podstawy do podjęcia działań w związku ze skargą są wystarczające, organ ten wszczyna, prowadzi i kończy postępowanie wyjaśniające dotyczące skargi w rozsądnym terminie.

7. W przypadku, gdy organ egzekwowania prawa stwierdzi, że dłużnik naruszył niniejsze rozporządzenie, nakazuje dłużnikowi zaprzestania nielegalnej praktyki.

Artykuł 16

Alternatywne procedury rozstrzygania sporów

1. Bez uszczerbku dla prawa wierzycieli do wnoszenia skarg zgodnie z art. 15 oraz dla obowiązków i uprawnień organów egzekwowania prawa określonych w art. 13, 14 i 15 państwa członkowskie zachęcają do dobrowolnego stosowania skutecznych i niezależnych alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów w celu rozstrzygania sporów między dłużnikami a wierzycielami.

2. Alternatywne mechanizmy rozwiązywania sporów dotyczących opóźnień w płatnościach stanowią zachętę dla stron sporu do samodzielnego znalezienia rozwiązania oraz są szybkie, skuteczne i opłacalne, a jednocześnie zapewniają zachowanie pewności i zaufania między stronami.

Artykuł 17

Narzędzia cyfrowe, zarządzanie wierzytelnościami i szkolenia z zakresu wiedzy finansowej

1. W miarę możliwości państwa członkowskie wykorzystują narzędzia cyfrowe w celu skutecznego egzekwowania niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa członkowskie zapewniają małym i średnim przedsiębiorstwom dostępność i możliwość korzystania z narzędzi zarządzania wierzytelnościami i szkoleń z zakresu wiedzy finansowej, w tym dotyczących korzystania z narzędzi cyfrowych w celu terminowego dokonywania płatności.

Artykuł 18

Sprawozdanie

Do dnia [Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą cztery lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 19
Uchylenie

Dyrektywa 2011/7/UE traci moc.

Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 20
Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [Urząd Publikacji: proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r.

3. Transakcje handlowe realizowane po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia, w tym w przypadku, gdy umowa, na podstawie której realizuje się te transakcje, została zawarta przed tą datą.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodniczący*